

Bentiaraq Ottosen
Atassut

EM 2024/50
23. oktober 2024

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at udarbejde en redegørelse af, hvilke prismæssige faktorer danner grundlag for grønlandske madvarer i butikkerne. Redegørelsen skal samtidig pege på, hvordan varerne kan gøres prismæssigt mere attraktive for forbrugerne. Redegørelsen skal fremlægges senest i FM2025.

(Medlem af Inatsisartut, Mariane Paviassen Jensen, Inuit Ataqatigiit)

Formålet er beundringsværdigt og kan virke attraktivt, men vi har i mange år diskuteret målsætningen om at gøre os mere selvforsynende her i landet. For eksempel er det ofte blevet nævnt, at målet i Sydgrønland er at finde veje til større selvforsyning.

Priserne på lokalt producerede fødevarer i butikkerne er et tilbagevendende emne, som vi ikke har kontrol over. Detailhandlen opererer med egne prissætningsstrukturer, og hvis det offentlige skulle gribe ind, kan det potentielt forstyrre konkurrencen.

At forstå handelens og detailhandelens mekanismer er vigtigt, ellers risikerer vi misforståelser. For eksempel hører vi netop nu, at KNI A/S har underskud. Men hvorfor? Hvis en vare som eksempelvis en kedeldragt er blevet indkøbt i stort antal og kun to er blevet solgt, kan virksomheden stadig have dækket sin profitmargin. De resterende varer kan senere sælges som outlet-varer med op til 70 % rabat, og den samlede fortjeneste fra sådanne salg kan bruges til at markedsføre og reducere priserne på andre varer.

Hvis vi lovgiver om at begrænse profitmarginen, kan det føre til utilsigtede konsekvenser, såsom højere priser på andre produkter. De varer, der kan blive mest påvirket, er sjældent købte, dyrere produkter som redningsudstyr. En prisnedsættelse på disse kan medføre, at dagligvarer som overtøj, liner, kroge, net og lignende skal stige i pris.

Når vi ser på almindelige dagligvarer, kan små og billigere varer i enkelte butikker ofte subsidieres af fortjenesten på andre produkter. Hvis denne praksis ophører, kan det resultere i højere priser.

Sund konkurrence kan derimod presse priserne ned. Et godt eksempel er fra Ilulissat for nogle år siden, hvor mangel på grøntsager var normalt, fordi konkurrencen var begrænset. Da Brugseni åbnede i byen, blev konkurrencen intensiveret, og Pisiffik og Center Marked begyndte at konkurrere hårdt med den nye aktør, hvilket førte til bedre udvalg og lavere priser i hele byen.

Vi skal også være opmærksomme på, at vi ikke kan kontrollere verdensmarkedspriserne på varer.

Vi foreslår, at dette forslag henvises til behandling i det relevante udvalg.